

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 11Co/10/2022
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7518201980
Dátum vydania rozhodnutia: 11. 10. 2023
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Jarmila Čabaiová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2023:7518201980.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Jarmily Čabaiovej a sudcov JUDr. Martina Kolesára a JUDr. Borisa Brondoša v spore žalobkyne A. B., nar. XX.X.XXXX, bytom C., C. XXXX/XX, zast. JUDr. Ing. Marcelou Martinkovičovou, advokátkou so sídlom v Poprade, Okružná 36, proti žalovanému D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. F. XXX, zast. G. A. A., C., advokátom so sídlom v Košiciach, Mlynská 27, o zaplatenie 34.000,- € s prísl., o odvolaní žalovaného proti rozsudku Okresného súdu Košice – okolie č.k. 7C/85/2018-302 zo dňa 6.5.2021

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku a vo výroku o trovách konania.

Stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Okresný súd Košice - okolie (ďalej „súd prvej inštancie“ alebo len „súd“) napadnutým rozsudkom zastavil konanie v časti sumy 30.757,77 € s 8 % úrokmi z omeškania ročne od 23.3.2018 do zaplatenia (I.), žalovanému uložil povinnosť zaplatiť žalobkyni sumu 3.242,23 € s 5 % úrokmi z omeškania ročne od 16.11.2019 do zaplatenia, do 3 dní od právoplatnosti rozsudku (II.) a v prevyšujúcej časti úrokov z omeškania žalobu zamietol (III.). Zároveň rozhodol o trovách konania tak, že žiadna zo strán sporu nemá právo na náhradu trov konania (IV.).

2. Rozhodol tak o žalobe, ktorou sa žalobkyňa domáhala od právnej predchodkyne žalovaného H. E., nar. XX.X.XXXX, zaplatenia sumy 34.000,- € s 8 % úrokmi z omeškania ročne odo dňa podania žaloby do zaplatenia, titulom vydania bezdôvodného obohatenia na tom skutkovom základe, že žalovaná je jej dcérou a na jej účet bola vyplatená kúpna cena z predaja bytu v jej výlučnom vlastníctve, ktorú jej žalovaná napriek výzve zo dňa 13.3.2018 doposiaľ nevydala.

3. Vzhľadom na to, že žalovaná H. E. v priebehu konania dňa XX.X.XXXX zomrela, súd prvej inštancie po skončení konania o dedičstve vedeného na Okresnom súde Košice - okolie pod sp. zn. 10D/264/2019, Dnot 51/2019, pokračoval v konaní na strane žalovaného s D. E., ktorý je synom poručiťky a jediným dedičom, o čom rozhodol uznesením zo dňa 15.10.2019. Medzi stranami nebolo sporné, že žalovaný ako dedič H. E. zodpovedá za dlhy svojej právnej predchodkyne do výšky hodnoty nadobudnutého dedičstva 6.651,47 €. Rovnako nebolo sporné ani to, že žalovaný po smrti svojej matky H. E. uhradil titulom nákladov za pobyt žalobkyne v zariadení sociálnych služieb celkom sumu 3.409,24 €, pričom v uvedenom rozsahu žalovaný uplatnil voči nároku žalobkyne kompenzačnú námietku. Z tohto dôvodu žalobkyňa pred začatím pojednávania dňa 6.5.2021 zobrala žalobu v časti istiny 30.757,77 € (34.000,- € - 6.651,47 + 3.409,24 €) s príslušnými úrokmi z omeškania späť a súd prvej inštancie podľa ust. § 145 ods. 2 CSP v tejto časti konanie zastavil (I. výrok rozsudku). Predmetom konania zostal nárok na zaplatenie istiny 3.242,23 € s 8 % úrokmi z omeškania ročne z tejto sumy od podania žaloby do

zaplatenia. Žalovaný žiadal žalobu zamietnuť z dôvodu neunesenia dôkazného bremena v konaní, považujúc tvrdenia žalobkyne za nepreukázané a dôkazmi nepredložené.

4. Súd vykonal dokazovanie výsluchom žalobkyne a žalovaného, výpismi zo sporožirového účtu na meno H. E. v I. I., J., prehľadom transakcií na vkladnej knižke Kapitál č. I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX s názvom: E. H., vedenej v I. I., J. za obdobie od 1.6.2016 do 10.6.2019 a oboznámením ďalších listinných dôkazov, ktoré sú súčasťou súdneho spisu, spor právne posúdil podľa ustanovení § 37 ods. 1, § 49, § 451 ods. 1 a 2, § 456 prvá veta, § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka (ďalej len „OZ“), § 144 a § 145 ods. 2 Civilného sporového poriadku (ďalej len „CSP“) a po vyhodnotení vykonaných dôkazov dospel k záveru, že nárok žalobkyne je dôvodne uplatnený. Vykonaným dokazovaním mal preukázané, že žalobkyňa ako predávajúca a G. A. ako kupujúca uzavreli dňa 20.4.2016 kúpno-predajnú zmluvu, predmetom ktorej bol prevod bytu č. 13 pozostávajúceho z jednej obytnej miestnosti a príslušenstva, nachádzajúci sa na 3. posch. bytového domu súp. č. 3405 vo vchod 22, blok V9, na ul. Podjavorinskej 22 v Poprade, postavený na parcele C-KN č. 3226/103- zastavané plochy v podiele 1/1, spoluvlastníckeho podielu priestoru na spoločných častiach a zariadeniach domu vo veľkosti 3668/439608 a spoluvlastníckeho podielu na pozemku vo veľkosti 3668/439608, zapísaných na liste vlastníctva č. XXXX pre kat. územie C., Obec C., K. C., za kúpnu cenu vo výške 34.000,- €. Splatnosť kúpnej ceny bola dojednaná v čl. III. kúpnej zmluvy tak, že časť kúpnej ceny 1.000,- € kupujúca zaplatila z vlastných finančných prostriedkov pred podpisom zmluvy a sumu 33.000,- € kupujúca zaplatí z vlastných finančných prostriedkov v deň podpisu kúpnej zmluvy bezhotovostným prevodom na účet č.: I. XXXX XXXX XXXX XXXX vedený v I., J.. Bratislava s tým, že za zaplatenie sa považuje pripísanie sumy na uvedený účet. Dodatkom zo dňa 1.6.2016 ku kúpnej zmluve žalobkyňa ako predávajúca a G. A. ako kupujúca opravili kúpnu zmluvu v čl. II. bod 10 doplnením výmery parcely C-KN č. 3226/103 tak, že ide o pozemok vo výmere 476 m², ktorý je v podielovom spoluvlastníctve vlastníkov bytov a nebytových priestorov domu súp. č. 3405 a v čl. V. bod 1, 5 a čl. VI. body 1, 3 a 4. Vklad vlastníckeho práva kupujúcej na základe kúpnej zmluvy v znení jej dodatku bol povolený Okresným úradom Poprad, katastrálnym odborom dňa 21.6.2016 pod č. V-2586/2016. Z uznesenia Okresného súdu Košice – okolie sp. zn. 10D/264/2019-22, Dnot/51/2019 zo dňa 30.5.2019, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 30.5.2019, súd zistil, že poručiiteľka H. E., zomrelá dňa 15.4.2019, nezanechala závet, listinu o vydedení ani iný úkon pre prípad smrti a jediným dedičom zo zákona v I. dedičskej skupine je jej syn D. E., nar. XX.XX.XXXX, bytom B. F. XXX. Čistá hodnota dedičstva predstavuje sumu 6.651,47 € - finančné prostriedky poručiiteľky na vkladnej knižke č. I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, SPOROŽIRO SENIOR, vedenej v I. I., J., so zostatkom ku dňu smrti poručiiteľky vo výške 757,78 € a na účte č. I. XXXX XXXX XXXX XXXX XXXX, SPOROŽIRO SENIOR, vedenom v I. I., J., so zostatkom ku dňu smrti poručiiteľky vo výške 5.893,69 €, ktoré nadobudol žalovaný ako dedič poručiiteľky. Medzi stranami nebolo sporné, že kúpnu cenu 34.000,- € za predaj bytu vo vlastníctve žalobkyne prevzala v celosti dcéra žalobkyne H. E.. Spornou bola skutočnosť, či tak učinila po predchádzajúcej dohode so žalobkyňou alebo svojvoľne, keď v kúpnej zmluve bolo uvedené ako platobné miesto jej číslo účtu a kúpnu cenu si ponechala. Vykonaným dokazovaním sa predmetný rozpor nepodarilo odstrániť, nakoľko strany zotrvali na svojich skutkových tvrdeniach a žalovaná H. E. počas konania zomrela. Pokiaľ sa žalobkyňa a jej dcéra H. E. dohodli na tom, že H. E. prevezme celú kúpnu cenu a z tejto bude hradiť náklady za pobyt žalobkyne v zariadení pre seniorov, náklady na lieky a iné potreby žalobkyne, zohľadniac skutočnosť, že v kúpnej zmluve nebolo výslovne uvedené, že účet, na ktorý mala kupujúca zaplatiť kúpnu cenu bytu, je účtom H. E., ako aj vek žalobkyne v čase podpisu kúpnej zmluvy (86 rokov) a širšie okolnosti predaja bytu žalobkyne, súd prvej inštancie dospel k záveru, že žalobkyňa uzavrela dohodu o prevzatí kúpnej ceny z predaja bytu jej dcérou v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok, keďže žalobkyňu do zariadenia seniorov umiestnili dcéry, ktoré následne sprostredkovali predaj jej bytu v Poprade, ani časť kúpnej ceny bytu nebola v dispozičnej sfére žalobkyne, pričom v konaní nevyšli najavo žiadne skutočnosti, zdravotné ani iné dôvody, pre ktoré by žalobkyňa nebola spôsobilá nakladať s finančnými prostriedkami získanými z predaja bytu. Súd prvej inštancie mal za to, že najneskôr doručením výzvy zo dňa 13.3.2018, ktorou sa žalobkyňa domáhala od H. E. vydania kúpnej ceny bytu vo výške 34.000,- € (ktorá právnej predchodkyňi žalovaného bola doručená najneskôr dňa 6.11.2018 ako príloha žaloby), žalobkyňa od tejto dohody odstúpila. Vzhľadom na to, že žalovaná H. E. nevydala žalobkyňi kúpnu cenu bytu, resp. jej časť zníženu o vykonané úhrady v prospech žalobkyne, vzniklo na jej strane bezdôvodné obohatenie, či už z právneho dôvodu, ktorý odpadol alebo titulom majetkového prospechu získaného z nepoctivých zdrojov. Nakoľko žalovaný zodpovedá za dlhy poručiiteľky H. E. do výšky hodnoty nadobudnutého dedičstva 6.651,47 € a súd mal preukázané (nesporné), že po smrti poručiiteľky uhradil za pobyt žalobkyne v zariadení sociálnych služieb celkom sumu 3.409,24 €, ohľadom ktorej (dôvodne) vzniesol kompenzačnú námietku,

súd prvej inštancie uzavrel, že do výšky zostávajúcej časti nadobudnutého dedičstva, t.j. sumy 3.242,23 €, žalovaný zodpovedá za dlh poručiteľky H. E. titulom bezdôvodného obohatenia, ktoré je povinný žalobkyni vydať. Z týchto dôvodov podľa ust. § 470 ods. 1 OZ súd prvej inštancie zaviazal žalovaného zaplatiť žalobkyni dlžnú sumu istiny 3.242,23 €. S použitím ust. § 517 ods. 1 prvá veta a § 517 ods. 2 OZ priznal žalobkyni tiež úroky z omeškania z dlžnej sumy vo výške 5 % ročne podľa ust. § 3 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka v platnom znení, odo dňa nasledujúceho po právoplatnosti uznesenia, ktorým súd rozhodol o pokračovaní v konaní so žalovaným, nakoľko žalovaný mal dovtedy časový priestor uhradiť časť žalobou uplatnenej pohľadávky 3.242,23 € žalobkyni dobrovoľne a pokiaľ tak neučinil, dostal sa s plnením peňažnej sumy do omeškania. V prevyšujúcej časti úrokov z omeškania súd žalobu ako nedôvodnú zamietol. Súd prvej inštancie zamietol návrh žalovaného na vykonanie ďalších navrhovaných dôkazov, nakoľko medzi stranami nebola sporná skutočnosť, že H. E. prevzala sumu 34.000,- € titulom kúpnej ceny. Pokiaľ aj z tejto sumy realizovala platby za pobyt žalobkyne v zariadeniach pre seniorov, z výpovede žalobkyne a z výpisu z účtu Žofie Šoltésovej bolo zistené, že v období od 6/2016 do 11/2017 H. E. doplácala za pobyt svojej matky - žalobkyne v Sanatóriu Dr. Guhra v Tatranskej Polianke sumu 150,- € mesačne, od 12/2017 hradila náklady na jej pobyt v zariadení Senires n.o. v plnej výške, t.j. v mesiacoch 12/2017 a 01/2018 po 525,- € mesačne a od 02/2018 do 04/2019 do 600,- € mesačne, s čím korešponduje aj výška fakturovaných nákladov v zariadení Senires, n.o. za obdobie od 05/2019. Zo sumy 34.000,- € tak uhradila za pobyt žalobkyne v zariadeniach pre seniorov maximálne sumu 18.750,- € (18 mesiacov x 150 €/mesiac + 2 mesiace x 525 €/mesiac + 15 mesiacov x 600 €). Zostávajúca suma teda činí najmenej 15.250,- €, ktorá do výšky žalovanej istiny priznanej žalobkyni jednoznačne nebola skonzumovaná výdavkami, preukazovanými pôvodne žalovanou H. E. pokladničnými dokladmi o nákupe potravín a liekov pre žalobkyňu. O trovách konania súd rozhodol podľa ut. § 255 ods. 2 a § 256 ods. 1 CSP tak, že vzhľadom na čiastočný úspech strán, žiadna z nich nemá právo na náhradu trov konania.

5. Rozsudok vo vyhovujúcom výroku (II.) a vo výroku o trovách konania (IV.) napadol včas podaným odvolaním žalovaný, v ktorom uplatnil odvolacie dôvody upravené v ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP, t.j. že súd prvej inštancie nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, a to najmä vzhľadom na absenciu riadneho odôvodnenia rozhodnutia, práva vyjadrovať sa k dôkazom a práva na vysporiadanie sa so všetkými relevantnými okolnosťami súdom; nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností; na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. V prvom rade vytýkal súdu prvej inštancie, že v konaní nepostupoval v súlade s požiadavkami, ktoré sú kľúčové k dodržaniu práva na spravodlivé súdne konanie v súlade s právnymi predpismi a záväznou judikatúrou Ústavného súdu SR a Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“). Uviedol, že právo na spravodlivý proces, resp. spravodlivé súdne konanie, predstavuje garanciu sporovým stranám, že súd k ich veci bude pristupovať individuálne, s náležitou starostlivosťou za zachovania všetkých čiastkových práv sporových strán, za účelom zabezpečenia prístupu sporovým stranám k spravodlivosti. Mal za to, že v tomto konaní došlo k niekoľkým pochybeniam súdu tak závažnej intenzity, že v konečnom dôsledku porušujú garantované právo na spravodlivý súdny proces a naplňajú nielen odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP, ale aj odvolacie dôvody podľa ust. § 365 ods. 1 písm. e), f) a h) CSP. Zhrnul skutkový stav, ktorý bol stranami sporu prezentovaný v tomto konaní, týkajúci sa samotného uzatvorenia kúpnej zmluvy a dohody medzi žalobkyňou a pôvodnou žalovanou ohľadom kúpnej ceny bytu a poukázal na to, že žalobkyňa a pôvodná žalovaná mali záujem aj celkovo ozrejmiť správanie žalobkyne a jej vzťah nielen s jej rodinou, ale napríklad aj s personálom seniorských zariadení, v ktorých bola žalobkyňa ubytovaná. Poprel, že by malo dôjsť k bezdôvodnému obohateniu jeho právnej predchodkyne, keďže peňažné prostriedky boli žalovanou (jeho matkou) využívané na všestrannú úhradu výdavkov spojených s osobou žalobkyne. Aj napriek navrhnutým dôkazom najmä vypočítaním súrodencov žalovanej (ostatných dcér žalobkyne), p. L., ako aj personálu v seniorských zariadeniach (uvedených vo vyjadrení k žalobe zo dňa 20.11.2018), ktoré by nepochybne slúžili na zistenie skutkového stavu a odstránenie vzniknutých rozporov, boli súdom prvej inštancie všetky jeho návrhy na vykonanie dokazovania zamietnuté. Vykol súdu nesprávny procesný postup, pokiaľ na pojednávaní dňa 6.5.2021 oboznámil výpisy z účtu pôvodne žalovanej a prehľady transakcií na vkladnej knižke, ktoré však žalovanému, resp. jeho právnenému zástupcovi na vyjadrenie doručené neboli a to aj napriek tomu, že súd tieto výpisy mal k dispozícii už dňa 8.4.2020, teda takmer rok pred uskutočnením pojednávania. Právny zástupca žalovaného na pojednávaní žiadal o doručenie výpisov za účelom riadneho oboznámenia sa s nimi, s odkazom i na judikatúru ESLP (rozsudok vo veci L. v. Slovenská republika, Hudáková

v. Slovenská republika, tiež rozsudok vo veci Krčmář v. Česká republika). Podľa názoru žalovaného sa totiž jednalo o také dôkazy, ktoré boli pre predmetné konanie relevantné a rozhodujúce, avšak súd nevyhovel jeho požiadavke z dôvodu, že súd meritórne rozhodol vo veci už v rámci predmetného pojednávania. Odopretím práva žalovanému na kvalifikované vyjadrenie sa k listinným dôkazom súd porušil jeho právo na spravodlivý proces, a došlo aj k naplneniu uplatnených odvolacích dôvodov, a to jednak v rovine nedostatočného odôvodnenia rozsudku (súd sa nevyporiadal s relevantnými skutkovými okolnosťami, argumentmi a procesnými návrhmi žalovaného, nezdôvodnil proces dokazovania a z akého dôvodu žalovaným navrhnuté dôkazy zamietol, resp. z akého dôvodu by neprispeli k zisteniu skutkového stavu veci), a jednak v rovine neúplného a nedostatočne zisteného skutkového stavu z dôvodu nevykonania navrhovaných dôkazov. Odôvodnenie napadnutého rozsudku považoval žalovaný za nedostatočné, v ktorom sa súd nevysporiadáva so základnými v konaní tvrdenými skutočnosťami, na ktoré pôvodná žalovaná a žalovaný poukazovali, akou je napr. podozrivý vzťah p. L. so žalobkyňou. K právu na riadne odôvodnenie súdneho rozhodnutia žalovaný uviedol, že ide o jednu zo základných zložiek práva na spravodlivý proces podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy a čl. 6 ods. 1 Dohovoru. Citoval právny názor z judikatúry Ústavného súdu Slovenskej republiky (napr. II.ÚS 193/06, III.ÚS 198/07) a judikatúry ESLP, ktorý napr. v rozsudku Vetrenko v. Moldavsko č. 36552/02 konštatoval: „..jednou z požiadaviek článku 6 Dohovoru na vnútroštátne súdy je, aby sa zaoberali najdôležitejšími argumentmi vznesenými účastníkmi konania a aby uviedli dôvody pre prijatie alebo odmietnutie týchto argumentov. Hoci rozsah, v ktorom sú súdy povinné uviesť dôvody sa môže meniť v závislosti od osobitných okolností prípadu, opomenutie zaoberať sa podstatnými argumentmi alebo zjavne svojvoľné (arbitrárne) zaoberanie sa takýmito argumentmi, je nezlučiteľné s ideou spravodlivého procesu“. ESLP vo veci Tatishvili v. Rusko uviedol, že „... účelom odôvodneného rozhodnutia je dať stranám najavo, že boli vypočuté. Navyše, odôvodnené rozhodnutie dáva stranám možnosť odvolať sa proti rozhodnutiu, ako aj možnosť, aby bolo rozhodnutie preskúmané odvolacím orgánom. Len ak sú vydávané odôvodnené rozhodnutia, môže existovať verejná kontrola výkonu súdnictva“. Nesúhlasil s názorom súdu prvej inštancie, že dohoda o zaplatení kúpnej ceny za byt medzi žalobkyňou a pôvodnou žalovanou bola uzatvorená v tiesni a za nápadne nevýhodných podmienok. Podľa názoru žalovaného táto konštatácia súdu nie je podložená relevantnými dôkazmi, vychádza výlučne z tvrdení žalobkyne, pričom jediným argumentom súdu na existenciu ním tvrdenej tiesne je vek žalobkyne. Odkázal v tejto súvislosti na judikatúru, podľa ktorej „v prípade nápadne nevýhodných podmienok tieto musia objektívne existovať v dobe právneho úkonu a nemôžu spočívať v subjektívnom cítení dotknutej osoby. To, či v konkrétnom prípade išlo o tieseň, ako aj existenciu nápadne nevýhodných podmienok, je potrebné skúmať s prihliadnutím na všetky okolnosti konkrétneho prípadu“. Súčasne v konaní nebolo hodnoverne dokázané, že uvedená dohoda nebola urobená slobodne, vážne a zrozumiteľne. Žalobkyňa nebola pozbavená spôsobilosti na právne úkony, a teda skutočnosť, že si predmetnú dohodu „rozmyslela“, ešte sama o sebe nezakladá neplatnosť dohody a ani možnosť odstúpenia. V odôvodnení rozhodnutia nie je uvedené, čo súd chápal pod pojmom „širšie okolnosti predaja bytu“, tieto okolnosti ani žiadnym spôsobom podrobnejšie nezisťoval a sám uviedol, že vychádzal z výpovede žalobkyne. Pri tomto závere súd úplne opomenul zobrať do úvahy argumentáciu pôvodnej žalovanej a žalovaného a bez akéhokoľvek presvedčivého vysvetlenia sa priklonil výlučne k tvrdeniam žalobkyne. Súd mal pritom vedomosť o skutočnosti, že predaj bytu zabezpečovali dcéry (množné číslo) žalobkyne, pričom napr. výsluch týchto dcér by podľa žalovaného zaiste viedol k ustáleniu domnienky o „širších okolnostiach predaja bytu“. Tento dôkaz už nebol v konaní zrealizovaný k zisteniu okolností predaja bytu a okolností dohody medzi pôvodnou žalovanou a žalobkyňou ohľadom vyplatenia kúpnej ceny za byt na jej účet aj od iných subjektov ako bola pôvodná žalovaná. Súd nevysvetlil, z akého dôvodu výsluch dcér žalobkyne nebol potrebný na odstránenie rozporu, ktorý „nevedel“ odstrániť. V odôvodnení rozsudku sa náležite nevysporiadal s tvrdenými skutočnosťami, na ktoré žalovaný poukazoval počas konania a opomenul sa zaoberať jeho návrhmi na vykonanie dokazovania. Podľa žalovaného odôvodnenie rozsudku nevyhovuje ústavným, ani európskym požiadavkám na riadne a presvedčivé odôvodnenie rozhodnutia, čo zakladá odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Vytykal ďalej súdu prvej inštancie, že nedostatočne a neúplne zistil skutkový stav veci z dôvodu nevykonania navrhovaných dôkazov. V odôvodnení rozhodnutia súd sám priznáva, že sa mu nepodarilo odstrániť spornosť spočívajúcu v tom, či k vyplateniu kúpnej ceny za byt žalobkyne na účet pôvodnej žalovanej došlo na základe dohody alebo svojvoľne, pričom túto spornosť sa ani nepokúsil odstrániť vykonaním ďalšieho dokazovania napr. výsluchom dcér žalobkyne, ktoré „mali vedomosť o okolnostiach predaja bytu žalobkyne, teda mohli mať vedomosť aj o dohode medzi pôvodnou žalovanou a žalobkyňou týkajúcou sa vyplatenia kúpnej ceny za byt na jej účet“. Podľa názoru žalovaného odstránenie tejto spornosti bolo pritom kľúčovým v tomto konaní, a to najmä z dôvodu, že došlo k úmrtiu pôvodnej žalovanej, čo však samo o sebe nie je relevantným dôvodom na ďalšie nezisťovanie skutkového stavu

a neodstraňovanie rozporov v konaní. Žalovaný uviedol, že v tomto konaní predložil množstvo návrhov na vykonanie dokazovania najmä za účelom objasnenia zdravotného stavu žalobkyne, resp. jej vzťahu a správania sa k rodinným príslušníkom ako aj problematickeho konfliktného správania sa žalobkyne voči personálu a ostatným pacientom seniorských zariadení, a to výsluch Mgr. Lehotskej zo Senires n.o., D. G. zo sanatória Guhra n.o., p. L., M. D. a ostatného personálu a pacientov v zariadeniach, kde žalobkyňa bývala, výsluch súrodencov pôvodnej žalovanej (detí žalobkyne) a vyžiadanie zdravotnej dokumentácie žalobkyne a dokumentácie vedenej I. N. O. n.o. a Senires n.o. Tieto návrhy súd na pojednávaní dňa 6.5.2021 zamietol, čím sa sám diskvalifikoval z dostatočného zistenia skutkového stavu veci. Súd prvej inštancie podľa názoru žalovaného nevykonal navrhnuté dôkazy, ktoré boli potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. e) CSP, na základe vykonaných dôkazov dospel k nesprávnym skutkovým zisteniam, keďže v prvom rade nebol ani dostatočne skutkový stav zistený, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. f) CSP. Taktiež súd pochybil aj pri nedostatočnom, resp. takmer neexistujúcom vyporiadaní sa s návrhmi na vykonanie dokazovania žalovaného, čo zakladá odvolací dôvod podľa § 365 ods. 1 písm. b) CSP. Z dôvodu vyššie uvedených pochybení súdu v konečnom dôsledku došlo aj k naplneniu odvolacieho dôvodu podľa § 365 ods. 1 písm. h) CSP, keďže najmä z dôvodu nedostatočného zistenia skutkového stavu nemohlo dôjsť ani k správne právnemu posúdeniu tejto veci. Žalovaný nesúhlasil ani s rozhodnutím o trovách konania a mal za to, že nemožno hovoriť o vzájomnom vyvážení úspechu a neúspechu sporových strán, nakoľko v tomto spore mal prevažujúci úspech voči úspechu žalobkyne a z toho dôvodu mu mal byť priznaný nárok na náhradu trov konania v rozsahu 100 %. Vzhľadom na uvedené argumenty navrhol rozsudok v napadnutých výrokoch zrušiť a v zrušenom rozsahu vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, v ktorom mu bude priznaná náhrada trov konania vo výške 100 %.

6. Žalobkyňa sa k odvolaniu žalovaného nevyjadřila.

7. Krajský súd v Košiciach ako súd odvolací (§ 34 CSP) prejednal odvolanie žalovaného ako podané včas (§ 362 CSP) a oprávnenou osobou (§§ 359 až 361 CSP) proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§§ 355 až 358 CSP), bez nariadenia pojednávania v zmysle ust. § 385 ods. 1 CSP a contrario v rozsahu vyplývajúcom z ust. § 380 ods. 1, 2 CSP a z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ustanovení § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP, s prihliadnutím na vady, ktoré sa týkajú procesných podmienok konania v zmysle § 380 ods. 2 CSP a dospel k záveru, že odvolanie žalovaného nie je dôvodné, procesné podmienky konania sú splnené a napadnutý rozsudok je vecne správny, správne, úplné a presvedčivé sú i dôvody napadnutého rozsudku, a preto odvolací súd rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku vo veci samej ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP potvrdil.

8. Rozsudok odvolacieho súdu bol verejne vyhlásený dňa 11.10.2023 o 10:00 hod. na Krajskom súde v Košiciach, po predchádzajúcom oznámení miesta a času tohto procesného úkonu na úradnej tabuli a webovej stránke súdu v súlade s ust. § 219 ods. 1, 3 a § 378 ods. 1 CSP.

9. Podľa ust. § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že: a) neboli splnené procesné podmienky, b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces, c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci, e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam, g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

10. Odvolací súd preskúmal rozhodnutie súdu prvej inštancie v odvolaní napadnutej časti, t.j. vo vyhovujúcom výroku rozsudku vo veci samej a v súvisiacom výroku o trovách konania, z hľadiska uplatnených odvolacích dôvodov podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b), e), f) a h) CSP a dospel k záveru, že tieto odvolacie dôvody v prejednávanej veci nie sú preukázané, odvolanie žalovaného je neopodstatnené a rozsudok v napadnutej časti je vecne správny. Odvolací súd nezistil, že by skutkové zistenia súdu prvej inštancie nezodpovedali vykonaným dôkazom alebo, aby pri svojom rozhodovaní súd opomenul rozhodujúce skutočnosti, ktoré vyplynuli z vykonaných dôkazov alebo prednesov strán, prípadne chybné hodnotil vykonané dôkazy alebo spor posúdil podľa nesprávnej právnej normy, nesprávnym spôsobom

právnou normu interpretoval, príp. ju inak nesprávne aplikoval na zistený skutkový stav alebo vyvodil zo zisteného skutkového stavu nezodpovedajúce závery o právach a povinnostiach strán. Súd prvej inštancie vykonal dokazovanie v rozsahu dostatočnom pre dostatočné a úplné zistenie skutkového stavu prejednávanej veci a spor po skutkovej ako aj po právnej stránke posúdil správnym a zákonným spôsobom, pri správnej interpretácii a aplikácii ustanovení § 37 ods. 1, § 49, § 451 ods. 1 a 2, § 456 prvá veta, § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka, v intenciách ktorých správne vyhodnotil všetky vykonané dôkazy postupom podľa ust. § 191 a nasl. CSP a v súlade so zásadami ustálenými v právnej praxi a vyvodil správny záver o dôvodnosti podanej žaloby (po späťvzatí časti peňažného nároku z dôvodu úmrtia pôvodne žalovanej H. E. v priebehu konania) a o povinnosti žalovaného zaplatiť žalobkyni dlžnú sumu 3.242,23 € s prísl., titulom zodpovednosti žalovaného za dlhy poručiteľa v zmysle ust. § 470 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

11. Je potrebné súhlasiť so správnym záverom súdu prvej inštancie, že právna predchodkyňa žalovaného H. E. sa na úkor žalobkyne bezdôvodne obohatila prijatím kúpnej ceny predaného bytu žalobkyne, resp. jej časti vo výške 33.000,- €, ktorá bola zaplatená bezhotovostným prevodom na bankový účet H. E., pričom súd správne považoval túto skutočnosť za preukázanú a nespornú medzi stranami, nakoľko pôvodnou žalovanou nebola popretá a jednoznačne vyplynula tiež z obsahu kúpnopredajnej zmluvy zo dňa 1.6.2016. Pritom pre posúdenie existencie (vzniku) záväzku H. E. prijatú kúpnu cenu bytu žalobkyni vrátiť, aj podľa názoru odvolacieho súdu nie je rozhodujúcou okolnosť, z akého dôvodu sa žalobkyňa domáhala od svojej dcéry vrátenia peňažných prostriedkov vlastnícky jej patriacich. V prípade odstúpenia žalobkyne od uzavretej dohody (tvrdené i pôvodne žalovanou, podľa ktorej mala z prijatých peňazí hradiť náklady za pobyt žalobkyne v zariadeniach pre seniorov a ďalšie výdavky spojené s uspokojovaním jej životných potrieb), aj podľa posúdenia odvolacieho súdu ide o plnenie z právneho dôvodu, ktorý dodatočne odpadol, pričom pôvodná žalovaná a ani žalovaný (ktorých zaťažovalo v spore dôkazné bremeno na preukázanie tejto skutočnosti) v danom spore nepreukázali, že by „nespotrebovanú časť“ týchto peňazí právna predchodkyňa žalovaného H. E. žalobkyni na jej výzvu zaplatila. Súd prvej inštancie dospel k správne záveru, že za tento dlh H. E. (ktorý existoval v čase jej smrti) v zmysle ust. § 470 ods. 1 OZ zodpovedá žalovaný ako jej dedič, a to do výšky ceny ním nadobudnutého dedičstva, v danom prípade vo výške 3.242,23 € po uznaní dôvodne uplatnenej kompenzačnej námietky žalovaného na započítanie ním uhradených nákladov za pobyt žalobkyne v zariadení pre seniorov (vo výške 3.409,24 €), a bez ohľadu na to, či tento dlh poručiteľky bol alebo nebol zahrnutý do pasív dedičstva v konaní o dedičstve po poručiteľke.

12. Odvolací súd sa s týmto právnym záverom súdu prvej inštancie v prejednávanej veci stotožňuje a nenašiel zákonom aprobovaný dôvod na zmenu alebo zrušenie vecne správneho vyhovujúceho rozhodnutia súdu prvej inštancie ani v konfrontácii s odvolacou argumentáciou žalovaného, ktorú odvolací súd považuje za nedôvodnú, nepodloženú zisteným skutkovým stavom veci a právne neopodstatnenú. Namietané skutočnosti uvedené v odvolaní nie sú spôsobilé spochybniť správnosť skutkových alebo právnych záverov súdu prvej inštancie a dôvodov, na ktorých je preskúmané rozhodnutie súdu prvej inštancie založené a neodôvodňujú prijať rozhodnutie v tomto spore v prospech odvolateľa. Súd prvej inštancie na základe výsledkov vykonaného dokazovania procesnú obranu žalovaného celkom správne vyhodnotil ako nedôvodnú a v skutkových okolnostiach danej veci vyvodil správny záver, že žalovaný neunesol v danom spore dôkazné bremeno vo vzťahu k ním tvrdeným skutočnostiam.

13. Žalovaný v spore tvrdil, že peňažné prostriedky získané predajom bytu žalobkyne jeho matka H. E. (dcéra žalobkyne) použila „na všestrannú úhradu výdavkov spojených s osobou žalobkyne“; nepreukázal však, že tieto peňažné prostriedky jeho matka spotrebovala na úhradu výdavkov žalobkyne v plnej výške, resp. že jej dlh voči žalobkyni v čase jej smrti existoval vo vyššej sume, než v akej výške (najmenej 15.250,- €) dlh zistil súd prvej inštancie. Žalovaným navrhované dôkazy svedeckým výsluchom zamestnancov a pacientov v zariadeniach pre seniorov, ktorými mali byť preukázané okolnosti predaja bytu žalobkyne, jej vzťah k rodinným príslušníkom či konfliktné správanie sa žalobkyne k personálu a ostatným pacientom zariadení pre seniorov, neboli spôsobilé preukázať právne významné (rozhodujúce) okolnosti a nemohli mať vplyv na posúdenie (zistenie) skutkového stavu, a preto nevykonanie, resp. zamietnutie týchto dôkazov súdom prvej inštancie nemožno považovať za nesprávny postup v dokazovaní a pri zisťovaní skutkového stavu veci (nemá za následok neúplné zistenie skutkového stavu) ani za postup porušujúci právo žalovaného na spravodlivý proces. Dôkaz svedeckým výsluchom súrodencov matky žalovaného (dcér žalobkyne), ktoré podľa tvrdení žalovaného „mohli mať

vedomosť aj o dohode uzatvorenej medzi žalobkyňou a pôvodnou žalovanou týkajúcou sa vyplatenia kúpnej ceny za byt na jej účet“, bol pre rozhodnutie sporu nadbytočným, nakoľko skutočnosť, že kúpna cena za predaný byt žalobkyne bola zaplatená na účet právnej predchodkyne žalovaného H. E. (jeho matky), nebola v konaní sporná (pôvodnou žalovanou nebola popretá) a bola preukázaná i obsahom kúpno-predajnej zmluvy.

14. Ani odvolacia námietka žalovaného, že súd prvej inštancie mu nedoručil výpisy z peňažného účtu jeho matky a prehľady transakcií na vkladnej knižke, neumožňuje prijať záver o odňatí možnosti žalovanému konať pred súdom v takej miere, že by došlo k porušeniu jeho práva na spravodlivý proces. Z obsahu zápisnice o pojednávaní zo dňa 6.5.2021 (v spise na č.l. 296 a nasl.) vyplýva, že súd prvej inštancie na tomto pojednávaní predpísaným procesným postupom (v súlade s ust. § 204 CSP) oboznámil podstatné časti obsahu týchto listinných dôkazov a následne poskytol stranám sporu (i prítomnému právnenému zást. žalovaného) priestor vyjadriť sa k vykonaným dôkazom, ktorý aj využili. Navyše je potrebné uviesť, že ide o listinné dôkazy, o obsahu ktorých žalovaný mohol mať vedomosť ako účastník konania o dedičstve po zomrelej matke H. E. (pôvodne žalovanej), nakoľko tieto dôkazy sa týkali majetku poručiťky patriaceho do dedičstva, nadobudnutého žalovaným ako jediným dedičom.

15. Rovnako námietky žalovaného v odvolaní, podľa ktorých sa súd prvej inštancie v odôvodnení rozsudku nevysporiadal so základnými v konaní tvrdenými skutočnosťami, na ktoré poukazoval a opomenul zodpovedať zásadné otázky majúce vplyv na posúdenie opodstatnenosti uplatneného nároku, čím porušil právo žalovaného na spravodlivý proces, sú nedôvodné. V súvislosti s týmito námietkami odvolací súd konštatuje, že súd prvej inštancie svoje rozhodnutie veľmi podrobne, úplne a presvedčivo odôvodnil, vyčerpávajúco sa venoval všetkým kľúčovým aspektom sporu, v rozhodnutí sa vysporiadal so všetkými rozhodujúcimi tvrdeniami a relevantnými argumentmi sporových strán, pričom zrozumiteľne vysvetlil tiež dôvody, pre ktoré prijal či odmietol vziať do úvahy argumenty strán (i žalovaného) a nevykonal ďalšie navrhované dôkazy. Preskúmané rozhodnutie súdu prvej inštancie spĺňa požiadavku riadneho odôvodnenia súdneho rozhodnutia a odvolací súd sa v súlade s ust. § 387 ods. 2 CSP stotožňuje so správnymi skutkovými i právnymi závermi, na ktorých je rozhodnutie založené, ako aj s dôvodmi napadnutého rozsudku, na ktoré v celom rozsahu poukazuje.

16. Samotná skutočnosť, že žalovaný s hodnotením dôkazov v danom spore a skutkovými a právnymi závermi uvedenými v odôvodnení rozhodnutia súdu prvej inštancie nesúhlasí a nestotožňuje sa s nimi, nezakladá procesnú vadu konania, ktorá by mala za následok nesprávne rozhodnutie a neznamená ani porušenie práva na spravodlivé konanie. Podľa judikatúry Ústavného súdu SR do práva na spravodlivý proces nepatrí ani právo na to, aby bol účastník konania pred všeobecným súdom úspešný, teda aby sa súd stotožnil s jeho právnymi názormi a rozhodol v súlade s jeho vôľou a požiadavkami, ale ani právo vyjadrovať sa k spôsobu hodnotenia ním navrhnutých dôkazov súdom, prípadne dožadovať sa ním navrhnutého spôsobu hodnotenia dôkazov (IV.ÚS/252/04, I.ÚS 50/04, II.ÚS/251/03).

17. Súčasťou obsahu základného práva na spravodlivé konanie podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy SR je právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t.j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu. Všeobecný súd ale nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (k tomu pozri napr. IV.ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Túto požiadavku zvyrazňuje vo svojej judikatúre aj Európsky súd pre ľudské práva, ktorý v tejto súvislosti najmä uvádza: „Právo na spravodlivý proces zahŕňa aj právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia však neznamená, že na každý argument sťažovateľa je súd povinný dať podrobnú odpoveď. Stačí, aby reagoval na ten argument (argumenty), ktorý je z hľadiska výsledku súdneho rozhodnutia považovaný za rozhodujúci [napr. Georgidias v. Grécko z 29. mája 1997, Recueil III/1997, Ruiz Torija c. Španielsko a Hiro Balani c. Španielsko z 9.12.1994]. V danom prípade v odôvodnení napadnutého rozsudku súd prvej inštancie reagoval a dal stranám sporu (žalovanému) odpovede na tie argumenty týkajúce sa skutkovej a právnej stránky veci, ktoré z hľadiska výsledku rozhodnutia v danom spore boli rozhodujúce a relevantné, a preto svojím postupom súd neporušil právo žalovaného na spravodlivý proces a v prejednávanej veci nie je preukázaný ani odvolací dôvod podľa ust. § 365 ods. 1 písm. b) CSP.“

18. Z týchto dôvodov odvolací súd podľa ust. § 387 ods. 1, 2 CSP potvrdil rozsudok v napadnutom vyhovujúcom výroku vo veci samej, ako aj v súvisiacom výroku o trovách konania, ako vecne správny.

19. O nároku strán na náhradu trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa ust. § 396 ods. 1 CSP v spojení s § 255 ods. 1 CSP tak, že stranám sporu nárok na náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, nakoľko neúspešný žalovaný nemá právo na náhradu trov a úspešnej žalobkyni žiadne trovy v odvolacom konaní preukázateľne nevznikli.

20. Toto rozhodnutie prijal senát krajského súdu pomerom hlasov 3 : 0 (§ 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP).

Dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu vo veci samej alebo ktorým sa konanie končí, ak: a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, b) ten, kto v konaní vystupoval ako strana, nemal procesnú subjektivitu, c) strana nemala spôsobilosť samostatne konať pred súdom v plnom rozsahu a nekonal za ňu zákonný zástupca alebo procesný opatrovník, d) v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, e) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd, alebo f) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces (§ 420 CSP).

Dovolanie je prípustné proti rozhodnutiu odvolacieho súdu, ktorým sa potvrdilo alebo zmenilo rozhodnutie súdu prvej inštancie, ak rozhodnutie odvolacieho súdu záviselo od vyriešenia právnej otázky: a) pri ktorej riešení sa odvolací súd odklonil od ustálenej rozhodovacej praxe dovolacieho súdu, b) ktorá v rozhodovacej praxi dovolacieho súdu ešte nebola vyriešená alebo c) je dovolacím súdom rozhodovaná rozdielne (§ 421 ods. 1 CSP).

Dovolanie podľa § 421 ods. 1 nie je prípustné, ak: a) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení neprevyšuje desaťnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, b) napadnutý výrok odvolacieho súdu o peňažnom plnení v sporoch s ochranou slabšej strany neprevyšuje dvojnásobok minimálnej mzdy; na príslušenstvo sa neprihliada, c) je predmetom dovolacieho konania len príslušenstvo pohľadávky a výška príslušenstva v čase začatia dovolacieho konania neprevyšuje sumu podľa písmen a) a b). Na určenie výšky minimálnej mzdy v prípadoch uvedených v odseku 1 je rozhodujúci deň podania žaloby na súde prvej inštancie (§ 422 ods. 1, 2 CSP). Dovolanie len proti dôvodom rozhodnutia nie je prípustné (§ 423 CSP). Dovolanie môže podať strana, v ktorej neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), a to v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plyní znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy. Dovolanie je podané včas aj vtedy, ak bolo v lehote podané na príslušnom odvolacom alebo dovolacom súde (§ 427 ods. 1,2 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). Táto povinnosť neplatí, ak je a) dovolateľom fyzická osoba, ktorá má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, b) dovolateľom právnická osoba a jej zamestnanec alebo člen, ktorý za ňu koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa, c) dovolateľ v sporoch s ochranou slabšej strany podľa druhej hlavy tretej časti tohto zákona zastúpený osobou založenou alebo zriadenou na ochranu spotrebiteľa, osobou oprávnenou na zastupovanie podľa predpisov o rovnakom zaobchádzaní a o ochrane pred diskrimináciou alebo odborovou organizáciou a ak ich zamestnanec alebo člen, ktorý za ne koná má vysokoškolské právnické vzdelanie druhého stupňa (§ 429 ods. 2 CSP).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda, môže dovolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na podanie dovolania (§ 430 CSP). V dovolaní nemožno uplatňovať nové prostriedky procesného útoku a procesnej obrany, okrem skutočností a dôkazov na preukázanie prípustnosti a včasnosti podaného odvolania (§ 435 CSP).